

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

โครงการ

เก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้และจัดทำทะเบียนพรรณไม้
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เทียมหทัย ชูพันธ์ และ ชีระ ธรรมวงศา

วัตถุประสงค์

- เพื่อเก็บรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- เพื่อศึกษาทบทวนความหลากหลายของพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

การดำเนินงาน

- งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
  - หมวดค่าใช้จ่าย
    - ค่าจ้างเก็บตัวอย่างและรักษาสภาพตัวอย่างพรรณไม้ 10,000 บาท
  - หมวดค่าวัสดุ
    - ค่าวัสดุ-อุปกรณ์และสารเคมี 20,000 บาท
    - (กระดาษติดตัวอย่างพรรณไม้ กล่องเก็บตัวอย่าง สารเคมี)
- ระยะเวลาดำเนินการ : มกราคม ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2558

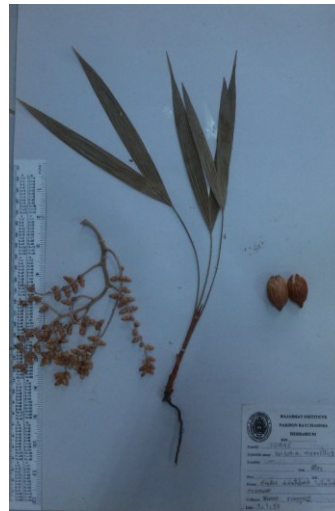
การประเมินผลโครงการ

➤ ตัวอย่างพรรณไม้ในห้องพิพิธภัณฑ์พืช

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

➤ฐานข้อมูลตัวอย่างพรรณไม้เบื้องต้น

ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

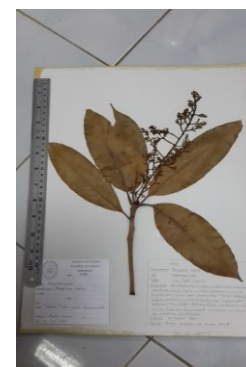
ผลการดำเนินงาน

- มีการเก็บรวบรวมและรักษาสภาพตัวอย่างพรรณไม้ในพิพิธภัณฑ์พืช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 100 ชนิด เพื่อใช้ในการอ้างอิง การบริการวิชาการ และการเรียนการสอน (นายวิโรจน์ ท่าเลิศ และ นายสง่า เขียวไธสง)
- มีฐานข้อมูลเบื้องต้นตัวอย่างพรรณไม้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อใช้ในการสืบค้นการเผยแพร่ผลงาน การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด

วงศ์	ชนิดตัวอย่างพืช	จำนวน
Acanthaceae	ใบเงิน ต้อยติ่ง	2
Amaranthaceae	บานไม่รู้โรยป่า	1
Amaryllidaceae	พลับพลึง	1
Anacardiaceae	มะม่วงหัวแมงวัน อ้อยช้าง มะม่วงบ้าน มะกอก	4
Annonaceae	กะเจียน	1
Apocynaceae	ยี่โถ โมกมัน โมกบ้าน	3

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด

วงศ์	ชนิดตัวอย่างพืช	จำนวน
Asteraceae	หมอน้อย ตีนตุ๊กแก	2
Bignoniaceae	ปีบ ทองอุไร	2
Capparaceae	กุ่มบก แฉง	2
Casuarinaceae	สนทะเล	1
Cleomaceae	ผักเสี้ยน	1
Combretaceae	สะแกนา รกฟ้า หูกวาง สมอไทย	4

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด

วงศ์	ชนิดตัวอย่างพืช	จำนวน
Costaceae	เอื้องหมายนา	1
Cucurbitaceae	ตำลึง	1
Dipterocarpaceae	ยางนา พลวง รัง	3
Ebenaceae	ตับเต่าต้น มะเกลือ ตะโกนา	3
Euphorbiaceae	โกสน น้ำมันราชาสีห์ กระปือเจ็ดตัว บัตตาเวีย	5
Fabaceae	มะขามเทศ ชงโค ประดู่ ทรงบาดาล มะขาม	23

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด

วงศ์	ชนิดตัวอย่างพืช	จำนวน
Lauraceae	หมีเหม็น	1
Lecythidaceae	จิกนา กระโดน	2
Lythraceae	ตะแบกนา เสลา อินทนิลบก อินทนิลน้ำ	4
Magnoliaceae	จำปี	1
Malvaceae	ชบา พลับพลา แดงสะแก	3
Meliaceae	สะเดา สะเดาอินเดีย	2

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด

วงศ์	ชนิดตัวอย่างพืช	จำนวน
Moraceae	ขนุน ไทร ยางอินเดีย ช่อย	4
Moringaceae	มะรุม	1
Muntingiaceae	ตะขบฝรั่ง	1
Myrtaceae	แปรงล้างขวด ยูคาลิปตัส หว่า	3
Nyctaginaceae	เฟื่องฟ้า	1
Ochnaceae	ช้างน้ำ	1
Phyllanthaceae	มะกา มะยม ลูกใต้ใบ มะขามป้อม	4

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง 100 ชนิด

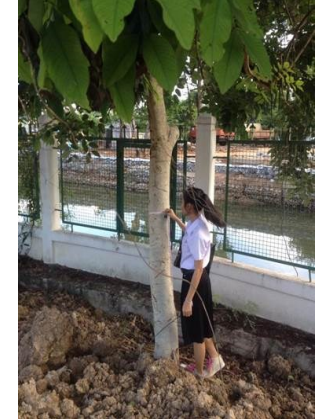
วงศ์	ชนิดตัวอย่างพืช	จำนวน
Rhamnaceae	ตะครอง	1
Rubiaceae	ระเวียง คำมอกหลวง เข็ม กระทุ่มนา ยอดป่า	5
Rutaceae	มะสัง แก้ว	2
Salicaceae	ตะขบป่า	1
Sapindaceae	ตะคร้อ	1
Sapotaceae	พิกุล	1
Verbenaceae	เทียนหยด	1

ผลการดำเนินงาน

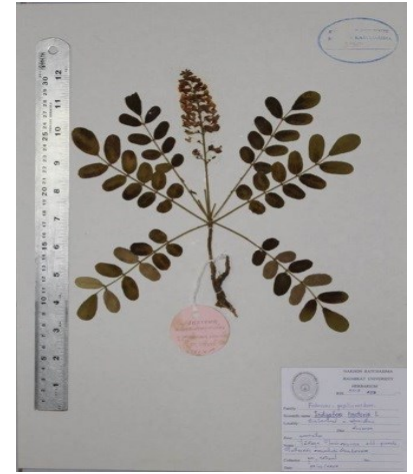
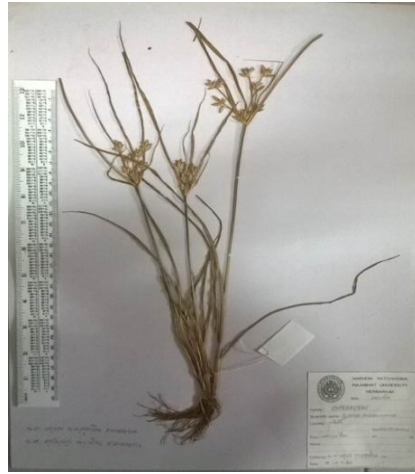
- **ทราบความหลากหลายของพรรณไม้ในมหาวิทยาลัย**
เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำหนังสือพรรณไม้ในมหาวิทยาลัย
และป้ายชื่อพรรณไม้ในอนาคต
- **เพิ่มเติมข้อมูลใน มคอ.3 และ มคอ.5** เพื่อเป็นกรณีศึกษา
การบูรณาการสู่การเรียนการสอนในรายวิชาพฤกษศาสตร์
อนุกรมวิธาน พืชท้องถิ่น และสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- **มีฐานข้อมูลอ้างอิงสู่การร่วมรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
พื้นบ้าน**ในการศึกษาต่อยอดการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร
ในท้องถิ่นในรายวิชาปัญหาพิเศษทางชีววิทยา

การเรียนรู้การสอน

การเก็บรักษาตัวอย่างพรรณไม้ในพิพิธภัณฑ์

ฐานข้อมูลพรรณไม้เบื้องต้น

NRRU herbarium - Microsoft Excel

No.	Family name	Scientific name	Local name	Habit	Duplicate	Determination	Date of collection	Area	Collector
ลำดับ	ชื่อวงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อท้องถิ่น	นิสัย	จำนวนชิ้น	แก้ไข (ดร.เทียมหนัย สุขพันธ์)	วัน/เดือน/ปีที่เก็บ		
3	Acanthaceae 1	<i>Acanthus ebracteatus</i>	เหือกปลาหมอ	ไม้พุ่ม	8	-	09/02/2548		
4	Acanthaceae 2	<i>Andrographis paniculata</i>	ฟ้าทะลายโจร	ไม้พุ่ม	23	-	24/11/2545		
5	Acanthaceae 3	<i>Barleria lupulina</i>	เสลดพังพอนตัวผู้	ไม้พุ่ม	1	-	14/11/2544		
6	Acanthaceae 4	<i>Crossandra infundibutiformis</i>	อังกาบสีปุ่น	ไม้พุ่ม	2	-	06/01/2547		
7	Acanthaceae 5	<i>Justicia adhatoda</i>	เสนียด	ไม้พุ่ม	4	-	28/01/2551		
8	Acanthaceae 6	<i>Justicia fragilis</i>	ปีกไก่ดำ	ไม้พุ่ม	2	-	06/08/2545		
9	Acanthaceae 7	<i>Graptophyllum pictum</i>	ใบเงินใบทอง	ไม้พุ่ม	7	<i>Pseuderanthemum carruthersii</i>	04/01/2551		
10	Acanthaceae 8	<i>Rhinacanthus nasutus</i>	ทองพันชั่ง	ไม้พุ่ม	4	-	16/02/2557		
11	Acanthaceae 9	<i>Ruellia tuberosa</i>	ต๋อยตึง	ไม้ล้มลุก	7	-	10/02/2548		
12	Acanthaceae 10	<i>Thunbergia erecta</i>	ร่องไม้	ไม้พุ่ม	6	ช้องนาง	18/07/2544		
13	Acanthaceae 11	<i>Thunbergia erecta</i>	ช้องนาง	ไม้พุ่ม	2	??? รอดตรวจสอบชิ้นตัวอย่าง	01/01/2554		
14	Acanthaceae 12	<i>Thunbergia fragrans</i>	หูปากกา	ไม้เลื้อย	1	-	27/10/2548		
15	Acanthaceae 13	<i>Thunbergia grandiflora</i>	สร้อยอินทนิล	ไม้เลื้อย	1	-	02/01/2547		
16	Acanthaceae 14	<i>Thunbergia laurifolia</i>	รางจืด	ไม้เลื้อย	3	-	30/09/2544		
17	Aizoaceae 1	<i>Trianthema portulacastrum</i>	ผักเบี้ยหิน	ไม้ล้มลุก	5	-	20/02/2557		
18	Amaranthaceae 1	<i>Achyrrathes aspera</i>	พังกา หญ้าตีนชูขาว	ไม้ล้มลุก	8	-	05/09/2546		
19	Amaranthaceae 2	<i>Alternanthera philoxeroides</i>	ผักเบ็ดเทศ	ไม้ล้มลุก	2	ผักเบ็ดน้ำ?	18/02/2554		
20	Amaranthaceae 3	<i>Alternanthera pungens</i>	ผักเบ็ด	ไม้ล้มลุก	7	โคกกระสุนเล็ก?	15/01/2545		
21	Amaranthaceae 4	<i>Gomphrena celosioides</i>	บานไม่รู้โรยฝรั่ง	ไม้ล้มลุก	6	<i>Alternanthera</i>	20/11/2014		
22	Amaranthaceae 5	<i>Amaranthus spinosus</i>	ผักขมหนาม	ไม้ล้มลุก	2	-	10/01/2554		
23	Amaranthaceae 6	<i>Amaranthus viridis</i>	ผักขม	ไม้ล้มลุก	23	-	14/07/2556		
24	Amaranthaceae 7	<i>Celosia argentea</i>	หงอนไก่ไทย	ไม้ล้มลุก	8	-	no date		
25	Amaranthaceae 8	<i>Gomphrena globosa</i>	บานไม่รู้โรย	ไม้ล้มลุก	22	-	no date		

Activate Windows
Go to PC settings to activate Windows.

การใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ์ ปี 2557

การใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ์ ปี 2558

สรุปผลโครงการ

- **การเก็บรวบรวมตัวอย่างและการจัดทำทะเบียนตัวอย่างพรรณไม้
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**
  - การสืบค้นและอ้างอิง
  - การเรียนการสอน : พฤกษศาสตร์ อนุกรมวิธาน พืชท้องถิ่น
  - งานบริการวิชาการ : ค่ายวิทยาศาสตร์ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- **การจัดการพิพิธภัณฑ์พืช** : การเพิ่มจำนวนตัวอย่างให้ครอบคลุม
การจัดหมวดหมู่และป้ายกำกับ การดูแลรักษาสภาพตัวอย่าง
การจัดเก็บตัวอย่างทดแทน การจัดทำทะเบียนพรรณไม้